

Spørgsmål og svar fra online borgermøde om Harrestrup Å i Vigerslevparken

Den 2. februar 2021 afholdt vi et online borgermøde. Vi fik rigtig mange gode spørgsmål under mødet. Mange af dem blev besvaret undervejs, mens nogle ikke blev nået. Vi har derfor gået alle spørgsmål igennem – også dem vi besvarede undervejs – og har skrevet dem sammen til nogle overordnede emner, der dækker alle de spørgsmål vi modtog.

Savner du svar på et særligt emne, kan du orientere dig i indholdsfortegnelsen:

Biodiversitet - træer, dyr og levesteder	2
Træer	2
Levesteder.....	2
Dyrelivet, fiskehejren og isfuglen	2
Pleje	3
Fisk og fiskeri	3
Træer - træfældninger og nye træer.....	3
Fældninger	3
Nye træer.....	3
Skybrudssikring	3
Terrænbearbejdnings skal sikre mod oversvømmelser ved skybrud	3
Terrænbearbejdnings tæt på baghaverne i Hvidovre Kommune	4
Stormflod	4
Harrestrup Å - vandet i åen og vandkvalitet	4
Vandet i åen.....	4
Vandkvalitet.....	4
Kalveboderne og badevandskvalitet.....	5
Aflejringer af sediment og slam i Harrestrup Å syd for Gl. Køge Landevej	5
Anlægsperioden og anlægsarbejdet.....	5
Brugen af parken.....	5
Trafik	5
Sætningskader.....	5
Genanvendelse af fliserne i åen	6
Erosionssikring i åen	6
Økonomi.....	6
Anlægsbudget.....	6
Vigerslevparken og Harrestrup Å i fremtiden.....	6
Opholdssteder.....	6
Belysning.....	6
Harrestrup Å syd for Gl. Køge Landevej.....	6

Biodiversitet – træer, dyr og levesteder

En vigtig del af projektet er at bidrage til at forbedre parkens biodiversitet. Gennem en række tiltag skal diversiteten af arter (dyr og planter) og antallet af levesteder styrkes med særlig fokus på åen og de ånære arealer.

Træer

Træer udgør et vigtigt levested for svampe, insekter, fugle og flagermus. Særligt gamle træer eller døde træer kan være hjem for rigtig mange dyre- og plantearter. Projektet arbejder derfor med at efterlade træer, som det er nødvendigt at fælde, til naturlig nedbrydning og som hjem for dyrelivet. Nogle træer efterlades stående, som et træhotel, hvor svampe med tiden vil nedbryde stammen og spættten hakke efter insekter. Flagermusen, som Vigerslevparken rummer flere forskellige arter af, vil også kunne bo i de efterladte træer. De døde træer, som efterlades liggende på jorden, vil styrke biodiversiteten og oplevelsen af en mere urørt natur til gavn for insekter og svampe, der lever af at nedbryde stammen.

Levesteder

Vigerslevparken får også andre nye levesteder. Eksempelvis vil der med tiden komme nye vådområder i forbindelse med Harrestrup Å og ved de planlagte fugleløer, hvor der kan udvikle sig rørsump til gavn for fuglelivet. Langs åen vil der blive plantet træer og urter, der kan tåle åens skiftende vandstand og overgangen mellem å og bred bliver mindre tydelig.

Parkens eksisterende træbevoksninger suppleres med flere forskellige træarter, der kan modstå fremtidens klimaforandringer. Nyplantede træer med bær vil sikre mad til fugle og insekter, mens nye stedsegrønne træer vil være gode skjulesteder for fugle og egern.

Parkens store grønne plæner vil fortsat kunne benyttes til leg, ophold og fodbold, men udvalgte steder kan plænerne skifte til en mere engpræget karakter med flere blomster og urter. En rigere urte- og blomstervegetation vil være godt for parkens bier og sommerfugle.

Harrestrup Å vil også ændre sig fra en bred afvandingskanal belagt med fliser til et mere naturligt vandløb med større fysisk variation og flere skjul for fisk og vandløbsinsekter.

Dyrelivet, fiskehejren og isfuglen

Der skulle gerne blive bedre plads til fuglelivet i Vigerslevparken, f.eks. ved de nye fugleløer. Vi håber på, at småfuglene vil trives, f.eks. fuglekonge, kernebidder, munk, vipstjert og diverse mejsefugle. Flagspættten, skovskaden og musvitten, som allerede er i parken, og isfuglen, fiskehejren og andefuglene, som ses langs åen, regner vi også med, at man kan opleve på sine ture gennem parken.

Fiskehejren yngler i kolonier, f.eks. i Frederiksberg Have, hvorfra den flyver ud og finder føde. Fiskehejrerne i Vigerslevparken bor derfor ikke i parken, men kommer for at fiske i det lave vand i Harrestrup Å. Når projektet er færdigt, vil der være flere lavvandede områder end i dag, hvor fiskehejren kan fiske. Ligesom vi forventer, at fiskehejren vender tilbage, når projektet er færdiganlagt, regner vi også med, at isfuglen vender tilbage og vil trives bedre end den gør i dag. Isfuglen lever primært af småfisk og vandinsekter, som den fanger ved at styrtdykke fra en udsigtspost over vandet. Da isfuglen er afhængig af gode udsigtsposter at jage fra, foretrækker den vandområder, hvor der er vandrette grene, der rager ud over vandet. Den økologiske forbedring af Harrestrup Å, hvor fliserne fjernes, åens slynges og træer plantes, vil med stor sandsynlighed gavne bestanden af isfugle i området.

Pleje

For at fremme parkens nye levesteder skal naturen plejes. Det betyder nogle steder, at man helst ikke skal gøre for meget og lade naturen gå sin gang, f.eks. på de planlagte fugleløer. Andre steder, så som langs vandløbet, skal plejen sikre, at vandløbet kan transportere vand uden, at vegetation bremser vandet i åen. De nye engområder skal i starten slås hyppigt for at tilgodese blomster og urter, der kræver sol og med tiden kan 1-2 slåninger om året sikre en rig blomstervegetation.

Fisk og fiskeri

Det er i dag ikke tilladt at fiske i Harrestrup Å, og det vil heller ikke være tilladt i fremtiden.

Det er ikke planen at udsætte fisk i Harrestrup Å i forbindelse med projektet. DTU Aqua vurderer, at man årligt bør udsætte ørred smolt ved Gl. Køge Landevej.

Træer - træfældninger og nye træer

Fældninger

Det kan desværre ikke undgås, at naturgenopretningen og skybrudssikringen af Harrestrup Å og Vigerslevparken vil betyde, at der skal fældes træer i parken og langs åen. Konsekvenserne af træfældningerne indgår som en del af miljøvurderingen. På nuværende tidspunkt forventes det at op til 500 træer skal fældes som følge af projektet. Alle de fældede træer erstattes af nye og flere til, så der vil være flere træer i parken efter projektet.

Da parken er fredet, skal vi passe på parken og dens værdier. Det står dog ikke beskrevet i fredningen, at der ikke må fældes træer i Vigerslevparken. I dag fældes der jævnligt træer, som en del af den daglige drift og sikkerhed i parken.

Hvordan kan vi så forsvare, at der nu skal fældes et større antal træer? Det kan vi, fordi vi gør, hvad vi kan for at bevare parkens mest værdifulde træer, og at vi kun fælder en lille del af parkens største træer. Endelig undersøges konsekvensen af træfældningerne i miljøvurderingen. Samtidig vil naturgenopretningen af Harrestrup Å tilføre parken flere naturværdier, flere træer og øge biodiversiteten. Projektets naturforbedrende tiltag indgår også i miljøvurderingen.

Med til de ca. 500 træfældninger hører også, at langt størstedelen af de træer, der skal fældes, er under 20 cm. i diameter målt i brysthøjde. Der er altså tale om mindre træer. Og faktisk bevarer vi omkring 90 % af parkens allerstørste træer, som er de træer, der har en diameter på over 50 cm målt i brysthøjde. Netop de store træer, som har fået lov til at vokse sig store, siden parken blev anlagt i 1930'erne, rummer store naturværdier og er karakteristiske for parken.

Med tiden vil parkens store træer enten dø af alderdom eller sygdom, så en vigtig del af projektet er også at sørge for, at Vigerslevparken i fremtiden vil være rig på træer ved at plante nye, der med tiden kan afløse parkens nuværende store træer.

Nye træer

Det vil være meget forskelligt, hvor store de nyplantede træer vil være. Nogle vil kun være et par meter, mens andre vil være ca. 10 meter høje. For at skabe variation vil der både blive plantet små træer, opstammede træer og flerstammede træer. Det vil dog ikke være muligt, at alle de nyplantede træer er lige så store træer, som de største, der fældes.

Skybrudssikring

Terrænbearbejdnings skal sikre mod oversvømmelser ved skybrud

Terrænet mellem åen og Hvidovre Kommune, skal på størstedelen af strækningen hæves, så alle sikres lige. Det er aftalt i Kapacitetsprojektet hvilken højde der som minimum skal opnås. Dette er

for at sikre, at der ved ekstreme regnhændelser (skybrud) ikke kommer vand ind i de ejendomme, der ligger langs åen. Terrænet skal ikke hæves på samme måde på københavnersiden, da terrænet her allerede er i den højde, som sikrer, at vandet ved ekstreme regnhændelser ikke løber ind på de ejendomme. En ekstrem regnhændelse (skybrud) vil derfor hverken oversvømme København eller Hvidovre, men i stedet oversvømme udvalgte parkarealerne, som vil blive brugt som oversvømmelsesarealer. Der vil ikke blive foretaget en terrænændring på hele strækningen i Hvidovre, da terrænet nogle steder allerede er højt nok til at beskytte mod oversvømmelser.

Cykelstien i parken hæves ikke, da terrænet her allerede er oppe i den højde, der sikrer mod oversvømmelse ved de ekstreme regnhændelser (skybrud). I forhold til de boliger, der ligger mellem parken og Vigerslevvej er det kommende skybrudsprojekter i Valby, der skal sikre, at der ved skybrud ikke kommer vand til disse ejendomme. Man kan sige, at de sikres fra to sider - henholdsvis åen og fra Valby.

Terrænbearbejdnings tæt på baghaverne i Hvidovre Kommune

For dem der er bor tæt på åen på Hvidovre-siden kommer det hævede terræn til at betyde, at de i fremtiden vil være sikret mod oversvømmelse fra Harrestrup Å. I den kommende fase af projektet skal der ses yderligere på om de matrikler, der ligger langs åen, vil blive berørt af projektet i deres baghave. Projektet vil i løbet af foråret tage kontakt til alle naboer på Hvidovresiden af åen, for at foretage yderligere opmåling, og det vil danne grundlag for dialogen med de matrikelejere, der muligvis berøres af projektet.

Stormflod

Sikringen imod oversvømmelser med skybrudsvand vil også have en gavnlig effekt på stormflodssikringen. Mod de helt store stormflodssituationer vil der dog være behov for andre og større tiltag. Der er planer om en stormflodssikring af hele området ved Kalveboderne, som indebærer en løsning ved motorvejsbroen til Amager. Dette ligger dog udover projektet i Vigerslevparken.

Harrestrup Å - vandet i åen og vandkvalitet

Vandet i åen

Projektet er en del af et tværkommunalt samarbejde mellem ni andre kommuner og deres forsyningselskaber. Alle kommuner har det til fælles, at Harrestrup Å løber igennem kommunen. Kommunerne er derfor blevet enige om at bruge Harrestrup Å og omkringliggende grønne arealer til at sikre hele Harrestrup Å-systemet mod oversvømmelser ved kraftige regnmængder (skybrud).

Projektet Harrestrup Å i Vigerslevparken modtager derfor vand via Harrestrup Å, men skal også kunne rumme regnvand fra skybrud, der ledes til projektet fra Hvidovre og Valby.

Når projektet er færdigt, vil åen løbe i en strømrønde der er smallere end åen er i dag, og det forventes derfor, at der vil være en tilstrækkelig vandføring i åen hele året

Vandkvalitet

Dette projekt ændrer ikke på vandkvaliteten i åen som sådan. Der er ni kommuner udover Københavns Kommune langs Harrestrup Å, der i dag udleder vand til åen og det er i de respektive kommuners spildevandsplaner at udledning af spildevand til åen reguleres. I Københavns Kommune og i Hvidovre Kommune har HOFOR over en årrække etableret store bassinledninger på begge sider af åen som led i at reducere overløb til åen. Læs mere om bassinledningen i Hvidovre Kommune her: <https://www.hofor.dk/driftsinfo/damhusledningen-hvidovre/>

Ved de kraftige skybrud, hvor åen går over sine bredder og oversvømmelsesarealerne i parken kommer i spil, vil beredskabsplanen beskrive og undersøge behovet og omfanget for oprydning efter et skybrud.

Kalveboderne og badevandskvalitet

Det forventes ikke, at projektet vil få indvirkning på vandet, der ledes ud i Kalveboderne. I miljøvurderingen beskrives det, hvordan anlægsarbejdet sikre, at sedimentet i åen ikke spredes som følge af anlægsarbejdet.

Dette projekt har ikke en forbindelse til den nye stand i Valbyparken, hvad angår badevandskvaliteten, da projektet ikke ændrer på det vand som løber ind i åen nord fra. Vandkvaliteten skal forbedres via spildevandsplanerne i alle de kommuner som grænser op til åen.

Aflejringer af sediment og slam i Harrestrup Å syd for Gl. Køge Landevej

Teknik- og Miljøforvaltningen er klar over, at der er en udfordring med ophobet slam på strækningen syd for Gl. Køge Landevej. Det er noget vandløbsmyndigheden arbejder på at finde en løsning på. Der er ikke afsat midler i nærværende projekt til at foretage en sådan oprensning på denne del af strækningen og ved åens udløb i Kalveboderne.

Anlægsperioden og anlægsarbejdet

Anlægsarbejdet i parken og åen forventes udført i 2023-2025. Anlægsarbejdet, eventuel støj fra maskiner og påvirkningerne på brugen af parken undersøges i miljøvurderingen.

Indtil videre forventer vi at opdele anlægsarbejdet i etaper, så der ikke arbejdes i hele parken på en gang. På den måde vil det kun være dele af parken, som spærres af i perioder under anlæg. Arbejdet i åen udføres også i mindre delstrækninger, hvor åen tørlægges og åens vand ledes eller pumpes udenom, så der forsat løber vand i Harrestrup Å på de dele, hvor der ikke arbejdes.

Brugen af parken

Det undersøges i forbindelse med miljøvurderingen, hvordan anlægsarbejdet vil påvirke brugen af parken. F.eks. vil fodboldbanerne i den sydlige del af Vigerslevparken blive påvirket af anlægsarbejdet. Vi vil forsøge at holde mindst en bane åben i hele anlægsperioden, mens der udføres anlægsarbejde på de andre baner. Det er en af de ting der skal undersøges nærmere. Spejderhytten og legepladserne i parken forventes at kunne benyttes i hele anlægsperioden.

Under hele anlægsfasen sørger vi for at opretholde en cykel- og gangsti. Nogen steder vil stierne i perioder blive omlagt til alternative ruter hvor parken er smallest.

Trafik

Der forventes ikke øget trafik eller parkering i Hvidovre grundet naturgenopretningen af Harrestrup Å. I selve anlægsperioden vil naboer tæt på parken opleve gener f.eks. i form af støj fra gravemaskiner. Kørsel til og fra byggepladsen vil hovedsageligt ske fra den østlige side af åen på Københavnersiden og det forventes at de eksisterende indgange i Københavns Kommune benyttes til byggepladskørsel. Kørsel til byggepladsen er beskrevet nærmere i høringsmaterialet og skal kvalificeres i det videre arbejde med miljøvurderingen.

Sætningsskader

Risikoen for sætningsskader vurderes i miljøkonsekvensrapporten. Hvis det vurderes, at anlægsarbejdet og kørsel med lastbiler kan medføre sætningsskader, skal eksisterende forhold registreres og afværgetiltag undersøges, f.eks. tilpasses kørsel og anlægsarbejdet til udsatte områder.

Genanvendelse af fliserne i åen

Fliserne forventes at blive kørt til Københavns Kommunes miljøcenter, hvor de kan genanvendes. Der kan f.eks. blive tale om, at de knuses for at materialerne kan anvendes til andre formål i kommunens projekter, da de ikke umiddelbart kan genanvendes i dette projekt.

Erosionssikring i åen

Åen erosionssikres ved forskellige tiltag, f.eks. sten og kokosnet, som skal holde på jorden indtil beplantningen, får fat og kan sikre imod erosion.

Åens udveksling med grundvandet klarlægges yderligere i miljøvurderingen. Der arbejdes i øjeblikket ikke med en teknisk membran i åen, da åen fortsat skal være i kontakt med grundvandet.

Økonomi

Anlægsbudget

Vi forventer, at anlægsarbejdet vil være omkring 120 mio. kr. Det kvalificeres videre i de næste projektfaser, når projektet bliver endnu bedre beskrevet.

Vigerslevparken og Harrestrup Å i fremtiden

Opholdssteder

I projektet vil opholdsstederne for parkens brugere blive tilpasset, så de kommer til at hænge sammen med parkens og åens nye udformning. Langs åen vil der på udvalgte steder komme træplatforme ved vandet, hvor man kan komme tættere på selve åen og nyde naturen. På det sted hvor fugleløerne anlægges, vil en af broerne også indbyde til ophold.

Der er i projektet ikke planlagt tiltag som ishuse eller lignende i parken.

Belysning

Der indgår ikke yderligere belysning af cykelstierne i Vigerslevparken i dette projekt. Parken er fredet og i fredningen er belysning kun tilladt ved de krydsende stier og broer ved Åhaven og Stakhaven.

Harrestrup Å syd for Gl. Køge Landevej

På strækningen syd for Gl. Køge Landevej bliver åen ikke udvidet eller slynget, men fliserne vil blive fjernet på stykket ned til jernbanebroen ved Åmarkens Station. Åen er på dette sted bredere og meget påvirket af havvand fra Kalveboderne. Planen er at etablere en sti fra Gl. Køge Landevej på den østlige side af åen. Syd for jernbanen er vi ved at undersøge, om den eksisterende bro, som ejes og benyttes af HOFOR, kan blive åbnet for offentligheden, så det bliver muligt at krydse over åen her og komme videre ad den eksisterende sti på åens vestlige side og hele vejen ned til Kalveboderne. Langs den eksisterende sti planlægges det at fjerne hegnet, så kontakten til åen på denne strækning bliver bedre.